

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm, In Tertiam Partem
Divi Thomae. Tomi Qvinque**

Mysteria Vitæ Christi, Et Utrivsqve Adventvs Eivs Accurata Disputatione Ita
complectens, vt & Scholasticæ doctrinæ studiosis, & Diuini verbi
Concionatoribus vsui esse poßit

Suárez, Francisco

Moguntiaë, M.DC.XVI.

2 Quo tempore fuerit matrimonium perfectum inter Mariam & Iosepj.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94022](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94022)

nicarij. Item, quia si in huiusmodi casu maritus inferat vim uxori, licet peccet contra iustitiam, & pactum initum, non tamen erit fornicarius. Sed quidquid sit, an hæc conditio sit contra substantiam matrimonij, vt D. Thomas & eius discipuli communius opinantur, & indicatur in cap. ult. de conditionibus appositis, de quo infra suo loco dicendum est, non cenſeo tamen fuisse in præſenti matrimonio neceſſarium. Primum, quia D. Thomas hic, & præcedenti quaestione contrarium aperte sentit, scilicet inter Mariam, & Ioseph nihil esse actum de seruanda virginitate, nisi post matrimonium contractum. Secundo, quia illa conditio, non est consentanea matrimonio, esto non esset contra substantiam eius. Tertio, quia sola non sufficit ad perfectionem voti castitatis. Nam, qui absolutum votum virginitatis emisit, non posset sua autoritate contrahere matrimonium etiam sub illa conditione, vel intentione, præsertim animo perseuerandi in illo statu. Nam si id faceret animo transeundi ad religionem, non esset intrinsecè malum, vt Sotus, & alij docuerunt, & colligitur ex c. commissum, de sponsal.

D. Thom.

Hugo. Viſt.
D. Thom.
Albert.
Magn.

Dicendum ergo est, cum Hugone Viſtori. lib. de Virginit. Mariæ, quem S. Tho. Albert. Magn. & cæteri scholastici secuti sunt, & fuit etiam sententia antiquorum Patrum (vt supra vidimus) Beata Virginem ex diuina reuelatione contraxisse matrimonium. In omnibus enim rebus speciali Spiritus Sancti directione regebatur, præsertim in re grauissima, & quæ ad statum totius vitæ pertinebat, & ad mysterium Incarnationis proximè ordinabatur. Eadem autem reuelatione intellexit Beata Virgo suum sponſum libenter in perpetuam virginitatem fuisse consensurum, nullumque detrimentum perfectioni suæ virginitatis allaturum. Et hinc etiam intelligitur, potuisse B. Virginem consentire in verum matrimonium, non consentiendo actualiter, & explicate in carnalem copulam, neque absolute, neque sub illa conditione, si Ioseph debitum petijſſet. Quia iam erat certa, illum nunquam petiturum, unde superuacaneus, & otiosus fuisset talis actus. Dico autem actualiter, & expresse, quia in radice, & in causa, videtur habuisse hunc consensum, consentiendo in matrimonium, quod de se ad talem copulam ordinatur, & ita videtur loqui Caietanus, & August. in citato capitulo B. Mariæ. 27. quæ. sed vel hoc modo in radice, non est propriè velle, & maxime quando per contrariam voluntatem directè quis proponit vitare actum, & hoc modo consensus in coniugale vinculum, nihil omnino derogat virginitati, & proposito virginitatis non pugnat cum consensu contrahendi vinculum coniugale. Sicut non repugnat voluntas tradendi, vel accipiendi dominium, & non vtendi.

Caiet.

SECTIO II.

Quo tempore fuerit matrimonium perfectum, inter Mariam, & Ioseph.

Duplex perfectio matrimonij potest hoc loco considerari. Prima est essentialis, quæ consistit in ipso contractu: altera est accidentalis consistens in aliqua solennitate, seu publica cerimonia, & in cohabitatione viri, & uxoris in eadem domo. Ommitto enim carnalem copulam, quam iam exclusimus.

Matrimonialis cohabitatio inter Mariam, & Ioseph ante incarnationem factus. Orig. Luc. 1.

Primo ergo certum est, matrimonium inter Mariam, & Ioseph quoad essentialiam, & contractum, ante filij Dei Incarnationem perfectum esse. Hæc est communis sententia Patrum, & Theologorum quos supra citavi, eamque optimè confirmat Orig. homil. 6. in Lucam. Colligitur enim aperte ex illo verbo Luc. 1. Missus est Angelus Gabriel à Deo ad Virginem desponsatam viro, iam enim ostendimus illam de-

A sponſationem, verum matrimonium fuisse. Ratio etiam hoc suadet, ex fine illius matrimonij sumpta. Illud enim Deus ordinauit, ne aliqua infamia ex parte filij Virgini accresceret: oportuit ergo, vt eo tempore, quo concepit, iam haberet sponſum, ex quo posset existimari honestè, & absque turpitudine concepisse.

Difficultas ergo superest de perfectione accidentaliquo ad cohabitationem, vel solennitatem aliquam. In quo est prima sententia Caieta. hic, qui negat fuisse eo tempore nuptiarum solennitatem celebratam, fundatur in illis verbis Appeli, Ioseph fili D. David, noli timere accipere Mariam coniugem tuam, nondum ergo illam acceperat. Quod non potest intelligi, nisi de modo accipiendi, quando cum solennitate nuptiali, & sacerdotali benedictione sponſa viro tradebatur. Ex quo vltèrius infert, quod eo tempore nondum Ioseph acceperat Virginem in domesticum consortium. Vnde etiam negat fuisse perfectum matrimonium quoad cohabitationem in eadem domo. Quod confirmare conatur ex Luc. 1. vbi dicitur Beata Virgo rediſſe ex domo Zachariæ, nō in domum Ioseph, sed in domum suam. Idem tenet Abulenſ. Matth. 2. post quaestione. 23. & fauet Anſel. Matth. 1. exponens verbum illud, Noli timere accipere Mariam, hoc modo, scilicet nuptiali conuentu, & assidua cohabitatione. Et exponens verbum illud cum nollet eam tradidere, inquit, in domum suam, & assidua cohabitationem.

Caiet.

Luc. 1.

Abulenſ.
Anſelm.

C Secunda sententia media esse potest, scilicet tempore annuntiationis Angelicæ, Mariam & Ioseph, iam cohabitasse in eadem domo, nondum tamen interuenisse solennem celebrationem nuptiarum. Et coniectura est, quia propter hanc causam, nondum carnaliter conuenerant.

Maria & Ioseph in eadem domo tempore conceptionis Christi cohabitantes. Chrysost.

Dico secundo, probabilius est, Mariam & Ioseph, cohabitasse in eadem domo, tempore conceptionis Verbi diuini, quæ est expressa sententia Chrysostomi. 4. in Matth. quam etiam indicant Gregor. Nyſſenus in orat. de Christi Natiuitate, & Epiphanius. hæres. 78. & eam sequuntur Iansen. Titelm. & alij Matth. 1. cap. & D. Thom. hic ait, esse magis consonum Euangelio. Quod fortasse dixit propter verbum illud Matth. 1. voluit occulte dimittere eam, quo indicatur iam antea fuisse ad cohabitandum admissam. Vt enim

Greg. Nyſſ.
Epiphanius.
Iansen.
Titelm.
D. Thom.
Matth. 1.
Ambros.

D Ambrosius dicit libro 2. in Luc. in principio, Quam non accepit, nemo dimittit, & ideo, qui volebat dimittere, fateretur acceptam. Et ratio S. Thom. est optima, quia alias non esset satis prouisum famæ Virginitis. Nam quando sponſa concipit in domo sponſi, merito reputatur conceptio maritalis, si verò ante cohabitationem concipiat, semper est dubia, vel suspecta conceptio. Respondet Caietanus, licet non cohabitarent, talem tamen, ac tantam potuisse inter eos intercedere familiaritatem, vt omnis vitaretur infamia, præsertim, quia verisimile est Ioseph ascendisse cum Maria in domum Elisabeth, ibique habitasse mensibus tribus. Sed certe, si nondum cohabitabant, non est admodum verisimile Ioseph fuisse cum Maria, & habitasse cum illa in domo Zachariæ. Cur enim in aliena domo simul habitarent, qui nondum habitabant in propria? Ac deinde quamuis hæc, & similia sufficere possent, vt multi bonam existimationem haberent, aut non temere iudicarent, non tamen sufficerent ad vitandam suspicionem, & dubitationem aliquam, & nonnullum incontinentiæ, ac leuitatis indicium. Deinde verbum illud. Noli timere accipere Mariam, non significat denuo fuisse in domum Iosephi tradendam, sed (vt Chrysost. & Ambros. expresse exponunt) monetur Ioseph, vt sponſam, quam domi habebat, & proposito, & animo dimiserat, domi retineat; ita vt sensus sit, Noli timere accipere, id est, tecum illam habitare, & cum illa simul viuere, & cohabitare, omnemque timorem, & suspicionem abijcere,

Caietan.

Chrysost.
Ambros.

Theophyl.
Euthym.Orig.
D. Thomas.Chrysost.
Greg. Papa.
August.
Inist. Mart.
Ambros.Ioseph ante
Angeli reue-
lationem, ni-
hil turpe de
Maria pra-
gnante ius-
picatur.Auctor im-
perfecti.Hieronym.
Orig.
Bernard.
Basil.
Theophyl.

Caietan.

cere, & propositum mutare. Quam expositionem etiam Theophyl. & Euthym. amplexi sunt. Præterea, verbum illud, & nollet eam traducere, non significat, id est, in domum suam adducere, sed significat infamare, & vt adulteram accusare, vt communiter expositores intelligunt. Et Origenes homil. 1. in diuersos, & D. Thom. hic, & est certa expositio, si vis Græci verbi consideretur, est enim, *παράδειγμα*, quod hoc significat. Quod etiam patet ex verbis illis, Cum nollet traducere, sed occulte dimittere, vnum enim alteri contraponitur. Denique hoc etiam patet ex causa, quæ sed dicitur, scilicet, Cum esset iustus. Hæc enim non erat ratio, propter quam nollet eam in domum accipere, quanquam enim id facere posset. si esset adultera, non tamen esset ad hoc necessaria magna iustitia. Rectè ergo intelligitur, quia erat iustus, noluisse eam traducere, quod à Patribus dupliciter exponitur. Primo, quod reuera, viso euidenti effectui conceptionis, sibi persuaserit adulterium commissum, & iniuriam sibi esse illatam, fuisse autem magnæ iustitiæ opus, patienter illam ferre absque reuelatione, accusatione, vel infamia: voluisse tamen illam occultè dimittere, ne peccato consentire videretur. Ita ferè Chrysost. supra, Greg. homil. 26. in Euangelia, Augustin. epist. 54. & sermo. 16. de verbis Domini, & sermo. 14. natiuit. Iustinus dialog. contra Tryphon. satis post med. Ambro. de inist. Virgin. c. 5.

Alteræ expositio est, Iosephum nihil mali potuisse iudicare aut suspicari de Virgine, sed hinc adductum rei, quam cernebat, euidencia, inde vero eximia, quam expertus erat, Virginitatis sanctitate permotum, in quendam veluti stuporem, & admirationem raptum, omne iudicium sustinuisse. Quod sane fuit magnum iustitiæ opus, scilicet in tam graui negotio non commoueri, nec nimia aliqua passione, aut affectione obcæcari, sibi quæ persuasisset, fieri id sine peccato potuisse, & ideo noluisse eam traducere, quamuis, quia de hac re nihil illi satis constabat, ad opus iustitiæ pertinere putauit, à tali muliere separari, eamque occulte dimittere. Quam expositionem docuit Auctor imperfecti in Matth. homilia. 1. his verbis. *O inestimabilis Maria laus, magis credebatur castitati eius, quam viro eius, plus gratia, quam naturæ, conceptionem manifeste videbat, & fornicationem suspicari non poterat: possibilis esse credidi mulierem sine viro posse concipere, quam Mariam posse peccare.* Hieronymus ibi. *Hoc testimonium Maria est, quod Ioseph sciens Mariæ castitatem, & admittens, quod euenerat, celat silentio, cuius mysterium nesciebat.* Quæ fuit etiam expositio Origen. hom. 1. ex varijs & Bernard. homil. 2. in Missus est. Inducant etiam Basil. homilia. de humana Christi generatione, Theophylact. Matth. 1. qui sentiunt Ioseph ante aduentum Angeli, non solum se continuisse, ne paruum aliquid de Virgine sentiret, sed etiam cognouisse eam concepisse de Spiritu Sancto, iuxta illud, *Inuenta est in vtero habens de Spiritu Sancto.* Sed hoc & perse est difficile creditum, cum non habuerit reuelationem, nec aliquod sufficiens principium, ex quo id cognosceret, & non est consentaneum illis verbis Angeli, *Ioseph fili David, noli timere accipere Mariam coniugem tuam, quod enim in ea natum est, de Spiritu Sancto est.* Hæc enim ratio non fuisset conueniens, si antea Ioseph hoc agnouisset, & ea de causa cum Virgine permanere, & cohabitare timuisset. Neque illa verba, *Inuenta est in vtero habens de Spiritu Sancto*, ita intelligenda sunt, vt Ioseph inuenerit, & intellexerit ipsam concepisse de Spiritu Sancto, sed ita, vt inuenerit, & cognouerit Mariam, quæ ex Spiritu Sancto conceperat, esse prægnantem. Vltimo tandem nihil fauet Caietano verbum illud, *Reuersa est in domum suam*, quia illud verbum tantum significat rediisse in propriam domum, in qua habitat, quæ non dicitur sua, quia ipsa sola separata à Iosepho, in ea habitaret (hoc enim

Fr. Suarez. Thom. 2.

nec fundamentum habet, nec est hæc proprietas verbi) sed dicitur sua, vt distinguitur ab aliena, siue fuerit paterna domus siue domus sponsi, seu vtrique communis, in qua ambo habitabant. Sicut paulo inferius, dicuntur Maria, & Ioseph rediisse in ciuitatem suam, scilicet, in qua habebant proprium domicilium.

Tertio, verisimilius existimo ante conceptionem filij Dei, fuisse illud matrimonium perfectum, etiam quoad omnem solennitatem accidentalem, & sacerdotalem benedictionem, si fortasse inuenire solebat. Hæc conclusio (vt ingenuè id fatear) non potest satis ex Scriptura probari. Ad illam verò persuadendam satis esse videtur, quod in Euangelio nullum omnino sit fundamentum ad hoc negandum. Nam verbum illud, *Noli timere accipere Mariam coniugem tuam*, non oportet intelligi de solenni traditione, seu acceptione, quia phrasis illa, *accipere uxorem*, multiplex est in Scriptura. Interdum enim significat, uxorem ducere, vt patet Genes. 4. & 6. interdum eam cognoscere, vt exponit Lyra locum Deuteronom. 20. *Quis est homo, qui despondit uxorem, & non accepit eam?* quamuis possit etiam hic locus intelligi de receptione ad cohabitandum, quæ est alia illius vocis significatio, sicut Genes. 12. dicitur, *accipe eam, & vade.* Hoc ergo vltimo modo sumi in citato loco Matthæi Chrysostomus, & Ambrosius supra exposuerunt. Nam quia Ioseph decreuerat illam dimittere, monetur, ne timeat cum illa cohabitare, vt supra dictum est. Supposito ergo, Scripturam nullo modo repugnare, sine dubio est magis consequens, & rationi consentaneum, vt nulla solennitas huic matrimonio defuerit ante conceptionem filij Dei. Primum quidem, quia non est verisimile sponfam solitam esse traduci ad cohabitandum cum sponso ante expletam omnem matrimonij ceremoniam, & solennitatem, sicut nunc fieri videmus in familijs bene institutis & ordinatis. Deinde verò, quia cuiusdam incontinentiæ excessus est, quod sponsi copulentur ante perfectam omnem matrimonij ceremoniam, fuit ergo fini huius matrimonij consentaneum, & ad vitandam omnem suspicionem valde conueniens, vt ante filij conceptionem fuerit matrimonium omni ex parte perfectum. Quocirca supposita historia, quam in capite huius disputationis premisimus, verisimile mihi est, Beatam Virginem non rediisse à templo in domum parentum, qui fortasse iam mortui erant, vt Cedrenus refert in compendio historiæ: sed post expletam omnem matrimonij solennitatem, ab ipsis sacerdotibus immediatè datam esse Iosepho, vt Gregor. Nyssenus, & alij Patres ibi citati indicant.

Matrimonium inter
Virginem, &
Ioseph ante
Christi conceptionem o-
portet esse perfectum.
Gen. 4. & 6.

Deuter. 20.

Genes. 12.
Chrysost.
Ambros.Cedren.
Greg. Nyss.

SECTIO III.

In qua ætate Ioseph, & Maria matrimonium contraxerint.

QVod ad Beatam Virginem attinet, Ioannes Annius recens Chronographus dixit Beatam Virginem peperisse Christum ante expletum decimum quartum annum, vnde necessario sit consequens fuisse nuptiam decimo tertio ætatis anno nondum peractam; Nam (vt antiqua historia, & Patres citati in initio huius disputationis referunt) B. Virgo concepit filium quarto mense à desponsatione sua. Quam sententiam sequitur Driedo libro tertio de dogmatibus, tractatu tertio, capite quinto, p. 4. in fine. Alia verò extrema sententia est Caietani, Lucæ primo, qui probabile credit fuisse Virginem viginti quatuor annorum, & certum putat, vt minimum habuisse decem & nouem annos, quando filium peperit. Ex quo, eodem argumento, colligitur, vno anno, & paulo amplius ante illam ætatem fuisse nup-
ptiam.

Ioan. An-
nius.

Dried.

Caietan.